

Sayın Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayii Başkanım, Başkan Yardımcım ve Uzay ve Havacılık İhtisas Organize Sanayi Bölgesi Başkanım, Sayın Meclis Başkanım, Değerli Divan, Kıymetli Bürokratlarımız, Meclisimizin Değerli Üyeleri, basınımızın kıymetli temsilcileri,

Hepinizi şahsım ve Yönetim Kurulumuz adına saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayii Başkanımız Sayın Profesör Doktor Haluk Görgün; yoğun mesainizden zaman ayırıp Meclis toplantımıza teşrif ettiğiniz için sizlere şahsım ve Meclis Üyelerimiz adına teşekkürlerimi sunmak istiyorum.

Hoş geldiniz, şeref verdiniz.

Konuşmama başlamadan önce, geçen hafta Kartalkaya’da yaşanan ve hepimizin yüreğini dağlayan yangın faciasında hayatını kaybeden vatandaşlarımıza bir kez daha Allah’tan rahmet, ailelerine ve yakınlarına başsağlığı ve sabır, yaralılara acil şifalar diliyorum.

Ne yazık ki ihmal ve tedbirsizlik nedeniyle bir kez daha çok ağır bir bedel ödedik.

En büyük temennimiz sorumluların hak ettikleri cezaları almaları, kurumsal yetkilerin açık bir şekilde düzenlenmesi ve ülkemizde bu tür faciaların bir daha yaşanmamasıdır.

Sayın Başkanım, Değerli Meclis Üyeleri,

Dünya ekonomisi karmaşık ve sancılı bir dönüşüm sürecinden geçiyor. Küresel siyasi ve jeopolitik dinamikler, teknolojik gelişmeler ve çevresel faktörler, ekonomik kararları ve iş modellerini yeniden şekillendiriyor.

Küresel güç merkezleri arasında artan gerginlik, siyasi ve ekonomik kutuplaşma riskini yükseltirken ekonomik sistemi de daha karmaşık ve öngörülemez hale getiriyor. 2025 yılı korumacılığın artacağı, küresel ticaret ve ekonominin sınırlı büyüme sergileyeceği bir yıl olacaktır.

Dünya ekonomisinde iki temel risk ve belirsizlik ön plana çıkıyor; bunlardan ilki ABD Başkanı Trump’ın stratejik uzaklığı olmayan ve tahmin edilmesi zor politikaları, ikincisi ise Çin başta olmak üzere gelişmekte olan ekonomilerde yaşanan sıkıntıların nasıl aşılacağı. Bu iki gündem, ABD ve dünya ekonomisinin nasıl bir kulvarda hareket edeceğini belirleyecek temel dinamikler olarak karşımızda duruyor.

Güçlü istihdam verileri, ABD ekonomisinin yeniden hız kazanacağına dair beklentileri artırıyor. ABD Başkanı Trump’ın uygulamaya koyacağı tarifeler ve göçmen politikasının yaratacağı enflasyonist etki, Fed’in faiz indirimine gitme olasılığını azaltıyor. Bu gelişmeler

küresel borçlanma maliyetlerini arttırırken, döviz piyasaları için beklentiler doların güçlenmesi yönünde.

İkinci temel belirsizlik ise Çin ve Avrupa ekonomilerinde yaşanan sorunlar. Çin'de hem durgunluk hem de deflasyonist riskin devam etmesi, Japonya'nın 1990'larda yaşadığı sarmalı akıllara getiriyor.

Çin'in 2019'da 430 milyar dolar olan dış ticaret fazlası, 5 yılda iki kattan fazla arttı ve geçen yıl yaklaşık 1 trilyon dolara yükseldi. Yani, Çin'le ticaret yapan ülkeler yaklaşık 1 trilyon dolar ticaret açığı veriyor ve bu durum sürdürülebilir değildir. ABD Başkanı Trump'ın, Çin'den ithalata %60 vergi getirme planı, Çin'in ihracat rotasını değiştirebilir. Bunun üçüncü dünya ülkeleri pazarlarında yıkıcı etki ortaya çıkarması muhtemeldir. Diğer yandan, Çin'in agresif bir şekilde uyguladığı ihracat odaklı büyüme stratejisini sorgulaması, yurt içi tüketime ağırlık veren politikaları önceliklemesi, bahsettiğim yıkıcı etkiyi azaltabilecektir.

Avrupa ekonomisinde süregelen sorunlar devam ederken, Trump'ın uygulamayı öngördüğü ticaret politikaları endişeleri daha da arttırıyor. ABD'nin Avrupa Birliği ile 200 milyar doları aşan ticaret açığını kapatmak için uygulamaya koyacağı politikalar bölge ekonomisini daha da zor bir duruma düşürecektir. Bu durumun, en önemli ticaret partnerimiz olan Avrupa'ya ihracat potansiyelimizi sekteye uğratması olasıdır.

Ancak olumlu tarafta ise, ABD'nin Çin'e karşı uygulamayı düşündüğü yaptırımlar yeni tedarikçiler ortaya çıkarabilir ve bu da ülkemiz açısından fırsat yaratabilir.

Özetle, küresel ticaret sistemindeki değişimler ve bölgesel ekonomik blokların güçlenmesi, belirsizlikleri arttırırken, yeni işbirliklerini ve pazar fırsatlarını da beraberinde getiriyor.

Sayın Başkanım, Değerli Meclis Üyeleri,

Merkez Bankası'nın Aralık ayından sonra Ocak ayında da enflasyonla uyumlu olarak politika faizinde 250 baz puanlık indirim yapmasını olumlu karşılıyoruz. Bu indirimlerin en kısa sürede ticari kredi faiz oranlarına da yansımaları en büyük beklentimiz.

Yüksek enflasyon 2025'te de en önemli gündem maddemiz olmaya devam edecek. 19 aydır yürütülen dezenflasyon politikalarına rağmen enflasyon halen yüksek seyrediyor. Enflasyonla mücadelede sağlıklı sonuçlar için tedrici geçiş öngören para, maliye ve gelirler politikasının daha uyumlu ve eşgüdüm içinde uygulanması şarttır.

2025 yılı için enflasyon hedefimiz yüzde 21 seviyesinde iken faiz dışı bütçe harcamalarının yüzde 34,4 oranında artmış olması, dezenflasyon sürecinin zamana yayılmasına neden

olacaktır. Diğer taraftan, kamuda tasarrufun cari harcamalar yerine üretim ve rekabet için temel belirleyiciler olan yatırım kalemlerinde yapılmış olması, önümüzdeki dönemde ülkemizin rekabet gücünü azaltacaktır.

Enflasyonla mücadelede en önemli faktörlerden birisi hedeflerin tutarlı olmasıdır. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası orta vadede enflasyon hedefini yıllardır yüzde 5 olarak açıklıyor. Peki, bu hedef ne kadar gerçekçi ve hangi sanayici planlarını buna göre yapıyor? Enflasyonla mücadelede orta vade için de olsa daha gerçekçi hedefler ortaya koymamamız gerekiyor.

Yılın başında otoyol ve köprü geçiş ücretlerine yüzde 43,93'lük yeniden değerlendirme oranında zam geldi. Sayın Hazine ve Maliye Bakanımız, "Enflasyon sepetinde karşılığı olmayan ürünleri yeniden değerlendirme oranında artırdık, enflasyon sepetinde ağırlığı, karşılığı olan ürünleri ise enflasyon hedefiyle tutarlı bir şekilde hatta onun altında artırdık" ifadelerini kullandı. Söz konusu ürünlerin enflasyon sepetinde ağırlığı 10 binde 1 olunca TÜİK'in enflasyon hesaplamasına yansımadağı düşünülebilir. Ancak, enflasyon hedefinin çok üzerinde yapılan bu artışlar enflasyon ataletinin kırılmamasına neden olmakta ve enflasyonla mücadele inandırıcılığını kaybetmektedir.

Para politikasında rasyonel adımlara rağmen; gıda, tarım, hukuk, eğitim ve barınma gibi alanlarda yapısal reformlara olan ihtiyacın politika yapıcılar tarafından bilinip uygulamaya konulmaması, makroekonomik istikrar hedefinden uzaklaştırmaktadır.

Sayın Başkanım, Değerli Meclis Üyeleri,

Faiz, enflasyon ve kur sarmalına sıkışmış gündemde mevcut yapısal gelişmelerin de uzağında kalmamalıyız. Ülkemizin ileri teknolojiye, yapay zekâya, iklim değişikliğine hızlı bir şekilde adapte olması gerekiyor.

Dünya Ekonomik Forumu'nun Davos'ta düzenlenen 55. Yıllık Toplantıları, "Akıl Çağında İşbirliği" temasıyla yapıldı. Davos'ta; küresel ekonomide paradigma değişikliğinin yaşandığı bu dönemde büyümenin nasıl yeniden sağlanabileceği, yeni teknolojilerden nasıl yararlanılacağı, sosyal ve ekonomik dayanıklılığı güçlendirme yolları üzerine odaklanıldı.

2025 yılında küresel ekonomide bölgesel farklılıklar ve potansiyel riskler nedeniyle yıkıcı rekabet artacak. Rekabet gücümüzü yükseltebilmek için yeni dinamiklere hızla uyum sağlamalıyız.

Sürdürülebilir büyüme ve sanayileşmenin temel paradigması; "teknoloji ve inovasyona" dayalı, "yeşil ekonomi ve dijital dönüşüm"dür. İkiz dönüşüm artık bir tercih değil, zorunluluktur.

Mevcut durumda çevresel sorunlar, iklim değişikliği, sınırda karbon düzenlemesi ve dijitalleşme gibi konular, sanayi sektörünün değişim ihtiyacını net bir şekilde ortaya koymaktadır.

Yeni teknolojiler hayatımızın her alanına hızla nüfuz ediyor. Yapay zeka, blok zinciri, robotik, nano ve gen teknolojileri ile daha birçok yenilik dünyamızı sürekli değiştiriyor.

Yapay zeka sadece teknolojik değil aynı zamanda sosyal, ekonomik ve kültürel değişim ve dönüşüme neden olan bir devrimdir.

Yapay zekayı üretim başta olmak üzere bütün süreçlerimize hızlı bir şekilde entegre etmemiz gerekiyor, aksi halde küresel rekabette geri kalmamız kaçınılmazdır.

İngiltere Merkez Bankası'nın yakın zamanda yaptığı araştırmaya göre, yapay zekaya yatırım yapan şirketlerin %14'ü anında verimlilik artışı sağlarken, %15'i bir yıl içinde, %48'i ise 2-3 yıl içinde verimlilik artışı bekliyor.

IMF Yapay Zekaya hazır olma endeksinde ilk 10 sırada Singapur, Danimarka, ABD, Hollanda, Estonya, Finlandiya, İsviçre, Yeni Zelanda, Almanya ve İsveç yer alıyor. Ülkemiz ise 0.54 endeks puanı ile 50. sırada bulunuyor.

Dünyanın en büyük 10 ekonomisi arasına girme hedefi koymuş bir ülke olarak yapay zekaya hazır olmazsak, üretim süreçlerimizde kullanmazsak, ne bu hedefimize ulaşabiliriz, ne de sürdürülebilir kalkınmamızı sağlayabiliriz.

Sayın Başkanım, Değerli Meclis Üyeleri,

Savunma sanayisi, teknolojik yeniliklerin ve jeopolitik dinamiklerin etkisiyle sürekli bir dönüşüm içerisindedir. Bu dönüşüm, askeri stratejilerde ve savunma sistemlerinin geliştirilmesinde köklü değişimlere yol açıyor. Biz de ülke olarak bu dönüşümün uzağında kalamadık ve kalmadık da.

Ülkeler arası rekabetin ve iş birliğinin merkezinde bulunan savunma sanayisi, teknolojik ilerlemeyi teşvik ederken, aynı zamanda istihdam yaratma, yerel endüstrilerin gelişimini destekleme ve ekonomik büyümeyi sağlama potansiyeline sahiptir.

Londra merkezli düşünce kuruluşu "Uluslararası Stratejik Araştırmalar Enstitüsü"nün son raporuna göre, 2023 yılında toplam küresel savunma harcamaları bir önceki yıla göre %9 artışla 2,2 trilyon dolara ulaştı. ABD, Çin ve Rusya, bu 3 ülke, küresel askeri harcamanın %56'sını gerçekleştirmektedir.

Türkiye 10,6 milyar dolarlık askeri harcama ile dünyada 23. sırada yer almaktadır. Son 10 yılda ülkemizin dışa bağımlılığını azaltmak üzere yaptığı çalışmalara bağlı olarak harcamalarımızdaki artış ivmesi devam etmektedir.

Sayın Cumhurbaşkanımızın önderliğinde ve Savunma Sanayii Başkanlığımızın koordinasyonunda yapılan yatırımlarla yerli ve millilik oranımız yükseliyor. Savunma sanayimizin 2002 yılında 1,3 milyar dolar seviyesinde olan ciro hacmi bugün yaklaşık 13 kat artarak 17 milyar doları buldu. Dünya ihracatından aldığımız pay iki katına çıkarak 7 milyar doları geçti. Rekabete açılan ve uluslararası boyut kazanan sektör, küresel piyasalardan daha fazla pay almak ve teknolojik dönüşümü sürüklemek için verimlilik odaklı çalışmayı önceliğine almalıdır.

Stockholm Uluslararası Barış Araştırmaları Enstitüsü'nün verilerine göre, dünyanın en büyük 100 savunma şirketi 2023'te satışlarını yüzde 4 artırarak 632 milyar dolara çıkardı. Farklı uluslararası kurumlarca yayınlanan sıralamalarda, bu pastadan daha fazla pay almak amacıyla kamu ortaklı savunma sanayi firmalarımız ilk 100'e girmeyi başarmıştır. Bu hepimiz için gurur verici bir gelişmedir. Sektörün büyümesi ve gelişmesi, sadece tedarikçilere değil diğer sektörlerle de olumlu yansımaktadır.

Ankara'mızın son 10 yılda 6,7 milyardan 14,1 milyar dolara ulaşan ihracatının %13'ü yüksek teknoloji ürünlerden oluşmaktadır. Yüksek teknoloji ihracatta Türkiye ortalaması ise %3,8 seviyelerindedir.

Savunma sanayinde üretilen yüksek teknoloji çıktılarının temel girdisi olan Ar-Ge harcamasında da Türkiye ölçeğinde Ankara birinci sırayı almıştır. Geçen ay kamuoyuyla paylaştığımız İllerin Teknolojik Gelişmişlik Endeksi ASO-İLTEK'te Ankara'mız İstanbul'u geride bırakarak birinci olmuştur. Son dönemde savunma sanayisinde elde ettiğimiz başarıların, yenilikçi bir ekosistemin oluşmasında Ankara'mıza önemli katkılar sağladığını görüyoruz.

Bundan sonraki süreçte de nitelikli insan kaynağı, teknolojik altyapısı, araştırma ve geliştirme kapasitesi, yaşam kalitesiyle öne çıkan ve uluslararası marka bir şehir olma yolculuğunda savunma sanayimizin Ankara'mıza olan katkısının artarak devam edeceğine inanıyorum.

Biz Sanayi Odası olarak, Ankara'nın ülkemizin savunma sanayiinin lideri olmasının haklı gururunu yaşıyoruz. 2024 yılında 17 milyar dolara ulaşan savunma sanayii cirosunun yaklaşık yüzde 50'sini, Ankara'da kurulu firmalarımız gerçekleştirmiştir. Savunma ve havacılık ürünleri ihracatında Ankara ilk sıradadır. Savunma sanayi firmalarında çalışan sayısı da yaklaşık 55 bin kişiye ulaşmıştır.

Sayın Başkanım, Değerli Meclis Üyeleri,

Savunma sanayi, sadece bir ekonomik faaliyet alanı değil, aynı zamanda milli bağımsızlığın bir sembolü ve stratejik bir yatırım alanıdır. Ankara’da geliştirilen projelerle şehrimizin ve ülkemizin bu alandaki yetkinliklerini dünyaya gösteriyoruz. Önümüzdeki dönemde de bu ivme ve kabiliyet artışının devam edeceğine inanıyorum.

Tahminlerimize göre savunma sanayimiz 2030 yılına kadar 23 milyar dolar ciro, 10,7 milyar dolar ihracat ve 140 bin çalışan sayısına ulaşacaktır. Bu süreçte Ankara’ımızın savunma sanayi cirosunun 17 milyar dolara, istihdamın da 97 bine ve çalışan başına katma değer ise 170 bin dolara ulaşmasını öngörüyoruz.

Bu ivme ve birikimin sağlık endüstrileri başta olmak üzere yüksek teknoloji diğer alanlara yayılması temel beklentimizdir. Bu etkileşimin sağlıklı işlemesi ve yayılma sürecinin hızlanması için hizmet altyapılarının hazır olması son derece önemlidir.

Ankara Sanayi Odası olarak çalışmalarına başladığımız Ankara Teknoloji Üssü projemiz bu noktada önemli bir işlev görecektir. Ürün geliştirme ve üretim odaklı Ar-Ge yaklaşımıyla yeni bir teknopark modeli olan projemiz, 400 bin metrekare kapalı olmak üzere toplam 1,2 milyon metrekare alanda konuşlanacak. Ankara Teknoloji Üssümüzün fizibilite çalışmasını yakın zamanda tamamlayacağız. Farklı kiralama ve ortaklık modeliyle inşa edeceğimiz yeni model teknoparkımız ASO Ankara Teknoloji Üssü, kentimizin sanayisi başta olmak üzere ülkemiz ekonomisine önemli katkı sağlayacaktır.

Savunma Sanayii Başkanlığımızın önderliğinde, Odamızın da kurucularından olduğu Uzay ve Havacılık Organize Sanayi Bölgesiyle Ankara, sadece Türkiye’nin değil dünyanın bu sektörde önemli merkezlerinden biri olmaya adaydır. Bir dönem benim de yönetiminde bulunduğum, Müteşebbis Heyet Başkanlığını Savunma Sanayii Başkanımızın yaptığı HAB Organize Sanayi Bölgemizin gelişmesinde büyük emek ve gayret sarf eden Yönetim Kurulu Başkanımız Sayın Prof. Dr. İhsan Kaya’ya, Yönetim Kurulu Üyelerine ve Bölge Müdürümüze başarılı çalışmalarından dolayı sanayicilerimiz adına teşekkür etmek istiyorum.

Sayın Savunma Sanayii Başkanım,

Son zamanlarda savunma sanayiine tedarikçi olan firmalarımız, hak edişleri konusunda gecikme yaşadıklarını dile getirmektedir. Çoğu KOBİ niteliğinde olan bu firmalarımızın, kredi faizlerinin yüksek ve erişimin zor olduğu bu dönemde tahsilatlarında gecikme yaşaması, finansman yüklerini arttırmaktadır. Sözleşmede belirtilen ödeme takvimine uyulması firmalarımızı rahatlatacaktır.

Önemli bir talebimiz de, Ankaralı sanayiciler olarak Savunma Sanayii Başkanlığımızın önderliğinde TUSAŞ, ASELSAN, ROKETSAN, HAVELSAN gibi şirketlerimize, savunma sanayimizin ihtiyacı olan bir alanda tedarikçi olarak ortak yatırım yapma arzumuzdur.

Sözlerime son vermeden önce bir konuya daha değinmek istiyorum. Başkanlığınız önderliğinde Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı şirketleri tedarikçileri için özel kredi/kefalet programı başlattınız. Son dönemde sanayicilerimizin krediye erişimde yaşadığı sıkıntıları göz önüne aldığımızda, başlattığınız bu program tedarikçi firmalarımız açısından önemli bir kazanım olacaktır. Bunun için sizlere teşekkürlerimi sunuyorum.

Konuşmamı tamamlarken, Meclis Toplantımızı onurlandırdığınız için bir kez daha teşekkür ediyor; sağlıklı, başarılı ve verimli bir yıl diliyor, saygılarımı sunuyorum.